

Stratégie rečového vzoru alebo modelovanie

- Nasledujúce stratégie by sme mohli jednoducho nazvať stratégiami modelovania. Tak ako modelky na predvážacom móle udávajú trendy v móde, aj vy, rodičia, môžete dieťaťu poskytovať modely alebo vzory správnych slov a viet materinského jazyka. Dieťa sa tak učí správnu výslovnosť jednotlivých zvukov, nové slová, osvojuje si správne používanie slovných kombinácií a viet, ako aj správnu gramatiku.
- Modelovanie môžete používať na všetkých vývinových stupňoch, nezáleží na tom, či dieťa komunikuje zámerne, nezámerne alebo či sa vyjadruje len gestami, zvukmi, prípadne už aj slovami a vetami.
- Modelovanie môžete použiť v rôznych situáciách.
- Modelujte reč, ktorá je blízka vývinovej úrovni dieťaťa.
- Formulujte modelované slová a vety do oznamovacích prehovorov (napr. „chceš papat“, nie „chceš papat?“).

Tu je niekoľko príkladov:

1. Modelujte vhodný zvuk alebo slovo, ak dieťa komunikuje nezámerne. Napríklad, ak si malé dieťa trie očka a zíva, môžete modelovať zvuk alebo slová, ktoré vyjadrujú jeho momentálny stav: „Aaaa. Si unavený. Ideme spinkať. Haha.“ (Tento príklad modelovania je zároveň príkladom interpretácie, o ktorej sme hovorili v tretej časti.)
2. Modelujte správne slovo alebo krátku vetu, ak sa dieťa prejaví neverbálne (bez slov). Napríklad, ak sa dieťaťu spýtate, či chce chlebík, a ono vám len prikývne, môžete preň modelovať správnu odpoveď: „Áno. Chcem chlebík.“ Modelovanie je vhodné aj v situáciách, ak dieťa kričí, fňuká alebo sa dožaduje niečoho menej vhodným spôsobom. Vtedy mu môžete pripomenúť: „Nemusíš kričať. Môžeš povedať, daj.“ Neočakávajúce

však, že dieťa okamžite poslúchne, prestane plakať a začne používať reč. Neustálym opakovaním v podobných situáciách sa však dieťa učí, že dávate prednosť slovám pred krikom a plačom.

3. Modelujte správnu výslovnosť, ak dieťa povie slovo nesprávne. Napríklad, ak dieťa ukazuje na mačku a hovorí „aha, tita“, vy môžete modelovať správnu výslovnosť „áno, to je cica“. Nemodelujte správnu výslovnosť každej hlásky a v každom slove, vyberte si jednu konkrétnu hlásku a niekoľko slov, na ktoré sa sústreďte.
4. Modelujte používanie správnej gramatiky, slovných spojení a viet, ak ich dieťa používa nesprávne. Napríklad, ak dieťa pri obede hovorí „papám lyžicom“, vy môžete modelovať „áno, papáš lyžicou“.

Ešte jedno dôležité upozornenie:

- Vyhnite sa negatívnym hodnoteniam (napr. „to si nepovedal správne“, „tak sa to nehovorí“).
- Nikdy nežiadajte dieťa, aby po vás správne slovo opakovalo (napr. „povedz to ešte raz!“). Dieťa sa učí aj tým, že neustále počuje váš správny vzor.